

Tänavune riigikirjand võib tulla ka vabal teemal

MALLE PAJULA

Tänavu saavad riigikirjandi kirjutajad koos teemaga ka pealkirja lahti mõtestava kommentaari. Samuti kaalub eksamikeskus, kas pakkuda võimalust kirjutada kirjand enda vabalt valitud teemal.

Eksamikeskuse direktori Andres Adamsoni sõnul lisatakse kirjandi-teemade juurde kommentaar, et kirjutajad mõistaksid, mida ühe või teise pealkirjaga on mõeldud. Teema-valikul täiesti vabade käte andmine on esialgu siiski lahtine.

Adamsoni sõnul muutub kirjandi-teemade teatavaks tegemise kord.

Traditsiooniline raadiost ette lugemine jääb tänavu vaid üheks teemade esitamise viisiks.

Kirjutajad saavad oma teemad kätte kas kooli saadetud suurest ümbrikust või trükitakse need igaühe jaoks eraldi vihikusse. “Kanname kindlasti hoolt selle eest, et trükiprotsessi käigus teemad välja ei imbuks,” kinnitas Adamson.

Kirjandeid hinnatakse ka tänavu kümne palli süsteemis. Kirjandite hindamiseks on aega üks kuu. Enamik riigikirjandi hindajaist on samad õpetajad ja õppejõud, kes möödunud aastal. “Välja arvati vaid need, kelle töö kvaliteedi suhtes oli

eksamikeskusel eelmisel kevadel pretensioone,” selgitas Adamson.

Tänavune riigikirjandite hindaja, Võru Instituudi projektijuht Nele Reimann loodab, et sel aastal kirjanditeemadele lisatav selgitav kommentaar aitab ära hoida mullust põhiviga – teemast mööda kirjutamist. “Kirjandeid lugedes jäi mulje, et paljud polnud aru saanud, mida neilt valitud teema all oodati,” märkis ta.

Hindaja sõnul jäi tal ka mõnd kirjandit lugedes mulje, et selles olid õpetaja räägitud mõtted. Näiteks valitses noorte suhtumises Euroopa Liitu väga talupoeglikult alalhoidev

mentaliteet. “Ma hakkasin kahtlema, kas abiturientid ka tegelikult nõnda mõtlevad. Kahjuks pole oma suhtumise ja mõtete avaldamise harjumus ühe-kahe kirjandiga õpitav, vaid nõuab aastatepikkust harjutamist,” nentis Reimann.

Tartu Ülikooli eesti keele kateedri dotsendi Maia Madisso sulest ilmub peagi vihik “Sönastusharjutusi eksamikirjandiks valmistujale”, mis peaks aitama noortel mullustest põhivigadest õppust võtta. “Kõik näited on eelmise aasta töödest,” ütles Madisso. Nii mullune hindajakogemus kui ka tänavused abiturientide kirjandiharjutused on talle

näidanud, et õigekirjareeglitega saadakse veel hakkama, kuid väga paljud on hädas lausete seostamisega.

Madisso sõnul jooksis mullu paljudes riigikirjandites arusaamatu tekst, mille mõtet oli raske tabada.

Tartu Forseliuse Gümnaasiumi eesti keele ja kirjanduse õpetajale Madis Paidele jäi mullu kirjandeid hinnates mulje, et komad pole noorte seas enam au sees.

Ta soovitab kirjutajatel enne töö ära andmist lihtsalt silmadega üle töö libistamise asemel iga kirjandud lauset hoolikalt analüüsida, sest juba 5-6 viga tõmbavad hinnet oluliselt alla.